

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Lisa Jämtsved Lundmark
+46 8 5630 88 03
lisa.jamtsved.lundmark@hsv.se

Beslut
2012-06-19
Reg.nr 641-6570-11

Yttrande över Stockholms musikpedagogiska instituts ansökan om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik

(Remiss 2011-12-09, dnr U2011/6659/UH)

Högskoleverket föreslår att ansökan från Stockholms musikpedagogiska institut om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik avslås.

Ansökan och ärendets hantering

Stockholms musikpedagogiska institut (SMI) inkom den 1 december 2011 med ovan nämnda ansökan till regeringen. Högskoleverket anmodades den 9 december 2011 att avge ett yttrande över ansökan. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett två sakkunniga: universitetslektor Cecilia Björklund Dahlgren, Luleå tekniska universitet och försteamanuensis Anne Margrete Fiskvik, NTNU i Trondheim.

De sakkunnigas bedömning baseras dels på SMI:s ansökan om examenstillstånd, dels på intervjuer som genomfördes i Högskoleverkets lokaler den 4 maj 2012. Vid detta tillfälle fördes gruppvisa samtal med högskoleledningen, utbildningsledningen, studenter och lärare.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att SMI inte har de förutsättningar som krävs för att ge en utbildning som leder till högskoleexamen i danspedagogik. Den samlade vetenskapliga kompetensen inom dansdidaktikområdet i lärarstaben är otillräcklig. Det finns viktiga perspektiv som åsidosätts eller saknas i den planerade utbildningen och därmed finns en risk att den ämnesdidaktiska bredden och progressionen i danspedagogik inte kommer att vara tillräcklig. Målen liksom examinationsformerna i kursplanerna behöver ytterligare förtydligas och konkretiseras.

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Högskoleverkets ställningstagande

Högskoleverket föreslår att Stockholms musikpedagogiska instituts ansökan om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik avslås.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskansler Lars Haikola efter föredragning av utredare Lisa Jämtsved Lundmark i närvaro av stabschef Lennart Ståhle, enhetschef Per Westman och ställföreträdande avdelningschef Karin Järplid Linde.

Lars Haikola

Lisa Jämtsved Lundmark

Kopia till:

Stockholms musikpedagogiska institut

De sakkunniga

Granskning av ansökan om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik

Uppdraget

Stockholms musikpedagogiska institut (SMI) har den 1 december 2011 ansökt till regeringen om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik. Högskoleverket anmodades den 9 december 2011 att avge ett yttrande över ansökan. Vi, Cecilia Björklund Dahlgren, Luleå tekniska universitet och Anne Margrete Fiskvik, Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet i Trondheim, har fått i uppdrag av Högskoleverket att granska ansökan.

2010 ansökte SMI om tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik. Efter sakkunniggranskning och platsbesök avlogs den ansökan i juni 2011.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter som Högskoleverket har utarbetat. Underlag för bedömningen har varit SMI:s ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes i Högskoleverkets lokaler den 4 maj 2012. Vid detta tillfälle genomfördes gruppintervjuer med högskolans ledning, utbildningsledning, studenter och lärare.

Vi har i denna prövning särskilt tittat på vilka förändringar som skett sedan den förra prövningen gjordes.

Lärarkompetens

Beskrivning

Det finns en tillsvidareanställd adjunkt i danspedagogik som har huvudansvaret för den tänkta utbildningen och som står som kursansvarig för de fyra kurserna i ämnesdidaktik 1–4. Denna lärare vidareutbildar sig just nu på magisternivå. Sedan den förra prövningen har ytterligare en lärare anställts tidsbegränsat. Denna lärare har en magisterexamen i musikpedagogik och en danspedagogexamen om 160 högskolepoäng och ska enligt planen undervisa i dans och dansmetodik. Denna lärare vidareutbildar sig för närvarande på masternivå. Därutöver finns bland de tillsvidareanställda lärarna en docent som är disputerad i musikvetenskap, en lektor som är disputerad i musikpedagogik, en adjunkt som är fil. lic. i musikpedagogik, en adjunkt med

rytmiklärarexamen som nu läser till en magister samt en lektor i sång och tal som har en magisterexamen. Dessa lärare ska undervisa i musikvetenskap och kulturhistoria, pedagogik och psykologi, estetiska lärprocesser samt röst och talmetodik i den planerade utbildningen. Dessutom finns ett flertal timlärare i till exempel koreografi, dansmetodik och dansdidaktik knutna till SMI som är tillfrågade att delta i den tänkta utbildningen.

Bedömning

Antalet lärare är tillfredsställande i förhållande till det planerade antalet studenter (åtta stycken). Men den samlade vetenskapliga kompetensen inom dansdidaktikområdet i lärarstaben är alltför otillräcklig. Större delen av ansvaret för det tänkta utbildningsprogrammet vilar fortfarande på en heltidsanställd adjunkt. Ytterligare en adjunkt är anställd tidsbegränsat. Trots att dessa två tillsammans har stor pedagogisk erfarenhet av att arbeta med utbildningar inom skapande dans saknas det lärare med högre formell dansdidaktisk kompetens. Vi är medvetna om att tillgången på disputerade lärare inom danspedagogik och didaktik är liten. Vi menar dock att risken fortfarande finns att perspektiven på vad danspedagogik är blir begränsade när utbildningens utformning vilar så starkt på två adjunkter.

Vi ser positivt på att en lärare sedan den förra prövningen har tagit en licentiatexamen och att de två adjunkterna i danspedagogik för närvarande vidareutbildar sig på magister respektive masternivå.

Aspekten lärarkompetens och lärarkapacitet är otillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Beskrivning

Vid SMI ges fristående kurser i skapande dans som samlar studenter med olika erfarenheter och bakgrund. Utbildningsprofilen är mer praktisk-didaktisk än teoretisk och akademisk. I den planerade utbildningen kommer krav ställas på att det praktiska lärandet ska ske under reflektion såväl muntligt som skriftligt.

Bedömning

De fristående kurserna som ges på SMI idag är mycket populära och uppskattade. Det finns ett stort behov av denna typ av fortbildning och vi ser positivt på denna verksamhet.

Det initiativ som SMI har tagit med att skapa en utbildning som leder till en högskoleexamen är bra och vi ser att en sådan utbildning kan ha stor betydelse för det danspedagogiska fältet i Sverige. Dessvärre är planerna fortfarande inte tillräckligt genomarbetade vilket visar sig i avsaknad av tydliga målformuleringar för det ämnesdidaktiska innehållet, i på vilket sätt studenterna ska handledas och i att litteraturlistan är väl omfattande. Intervjuerna med representanter för SMI visade

också att det saknas en samsyn och gemensam förståelse av grundläggande perspektiv på utbildningen. Planerna har stor potential men behöver utvecklas ytterligare.

Vid den tidigare prövningen ansåg de sakkunniga att utbildningen utgick alltför mycket ifrån Labans teorier om kreativ dans. SMI har gjort stora förändringar i utbildningens upplägg sedan den förra prövningen. Det är nu ett mindre fokus på Labans teorier och fokus riktas mot en mer uppdaterad och aktuell förståelse av kreativa metoder inom det dansdidaktiska fältet. Detta är positivt och det avspeglas också i litteraturlistorna – de återspeglar central forskning kring skapande dans i teori och praktik idag. Men vi menar att det fortfarande finns viktiga perspektiv som åsidosätts eller saknas i den planerade utbildningen, t.ex. klassisk balett och dansen ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Vid intervjuerna framkom att dessa perspektiv ska finnas med i utbildningen. Men detta framkommer inte i planerna och vi menar att det måste vara tydligt vilka grundläggande kunskaper och färdigheter studenterna kommer att få. Fokus i planerna ligger på det som kallas skapande dans, vilket är ett samlingsbegrepp för flera dansformer och stilar. Det finns således en risk att den ämnesdidaktiska bredden och progressionen i danspedagogik inte kommer att vara tillräcklig. Det är fortfarande svårt att se vad kärnan, det specifika kunskapsinnehållet, i skapande dans är. Definitionen av skapande dans är otydlig och ämnets innehållsdidaktiska kärna är fortfarande oklar.

Aspekten utbildningsmiljö är otillfredsställande.

Infrastruktur

Beskrivning

SMI är beläget i centrala Stockholm. Tränings- och dansstudior finns i huset och flera lokaler har nyligen renoverats. Golvet i danssalen för den planerade utbildningen är för närvarande under renovering. Ett mindre bibliotek finns i SMI:s lokaler liksom tillgång till internetbaserade verktyg.

Bedömning

Aspekten infrastruktur är tillfredsställande.

Utbildningens utformning

Beskrivning

Målen finns formulerade i varje kursplan i enlighet med högskoleförordningen. Sedan den förra prövningen har kurslitteraturen uppdaterats och reviderats.

Vid intervjuerna framkom att tanken är att utbildningen ska kunna utformas individuellt för olika studenter och studenterna ska kunna utvecklas i förhållande till sina tidigare erfarenheter. Utbildningen ska vara individanpassad så att studenterna ska kunna bredda och fördjupa sina kunskaper såväl konstnärligt som pedagogiskt.

Bedömning

Den individuella konstnärliga och pedagogiska anpassningen av utbildningen till studenterna är å ena sidan en god idé eftersom studenterna kommer till utbildningen med olika erfarenheter. Men å andra sidan verkar det komplicerat att så stor del av utbildningen ska individanpassas. Målen i kursplanerna är ambitiösa och i en del fall på gränsen till för omfattande. Detta kan vara en medveten strategi för att målen ska passa alla studenter – om utbildningen ska individanpassas måste målen vara omfattande för att kunna täcka alla studenters behov. Men en högskoleutbildning kan inte utformas på detta sätt. Det måste finnas mål som är konkreta och mer exakt formulerade så att det tydligt framgår vilka de grundläggande färdigheterna är som studenterna förväntas ha vid avslutad kurs. De existerande planerna återspeglar att den individanpassade utbildningen inte är genomtänkt. Den ämnesdidaktiska progressionen i danspedagogik i den tänkta utbildningen framgår inte tydligt.

Handledningen av studenter ska vara en central del av den utbildning som SMI planerar, eftersom studenterna inte kommer vara på högskolan under hela utbildningstiden. Under långa perioder kommer studenterna att praktisera. Vi finner att planerna för hur handledningen ska gå till är oklara både när det gäller omfattningen av handledningen och när det gäller på vilket sätt handledningen ska genomföras rent praktiskt. Detta kan bättre beskrivas i anknytning till examinationsformerna, vilket vi kommenterar ytterligare nedan.

Litteraturlistorna är omfattande och tydligt förbättrade sedan den förra prövningen. Det är nu relevant litteratur både på engelska och på svenska, och vi ser positivt på att en del av litteraturen tar utgångspunkt i konkreta exempel från svensk forskning. Det kan dock tyckas vara alltför mycket litteratur som ingår i olika kurser, då det är svårt att se den tydliga profilen i varje kurs. Det är alltså fortfarande svårt att tydligt se vad kärnan, det specifika och fullständiga kunskapsinnehållet, i skapande dans är. Med andra ord saknas ett tydliggörande av de viktiga perspektiven i utbildningen, vilket också nämnts ovan.

Aspekten utbildningens utformning är otillfredsställande.

Säkring av examensmålen

Beskrivning

Examinationsformerna finns formulerade i kursplanerna men i flera fall hänvisas vidare till en så kallad examinationsplan. Vid intervjuerna framkom att examinationsplanen som ska finnas tillgänglig för studenterna i början på varje kurs beskriver på vilket sätt kursen ska examineras.

Vilka delar antagningsprovet ska innehålla finns formulerat i utbildningsplanen.

Bedömning

Examinationsplanerna innehåller viss väsentlig information som bör finnas i kursplanerna. Det saknas alltså information i kursplanerna om på vilket sätt kurser ska examineras, och vilka mål som ska prövas. Hur studenternas prestationer ska bedömas är alltså oklart. Examinationsformerna bör vara beskrivna i kursplanerna så att det tydligare framgår hur målen för varje kurs ska examineras.

Av utbildningsplanen framgår vilka antagningsprov det är som ligger till grund för urvalet till utbildningen. Det är dock fortfarande oklart vilka behörighetskraven är och det går inte att utläsa av utbildningsplanen vilka kunskaper i och om dans respektive pedagogiska erfarenheter som krävs för att antas till utbildningen.

Aspekten säkring av examensmålen är otillfredsställande.

Säkring av utbildningens kvalitet

Beskrivning

Kurser vid SMI utvärderas genom en studerandeenkät som sammanställs av kursansvarig lärare. Rektor och lärare diskuterar förslag till förbättringar. Sedan den förra prövningen gjordes har en ny kvalitetspolicy antagits av SMI:s utbildningsnämnd (juni 2011).

Bedömning

Aspekten säkring av utbildningens kvalitet är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Stockholms musikpedagogiska institut trots ett ambitiöst revideringsarbete sedan den förra prövningen fortfarande inte är redo att ge en utbildning som leder till högskoleexamen. Vi menar att den bör utvecklas ytterligare. Den samlade vetenskapliga kompetensen inom dansdidaktikområdet i lärarstaben är alltfjämt otillräcklig. Det finns fortfarande viktiga perspektiv som åsidosätts eller saknas i den planerade utbildningen och därmed finns en risk att den ämnesdidaktiska bredden och progressionen i danspedagogik inte kommer att vara tillräcklig. Målen liksom examinationsformerna i kursplanerna behöver förtydligas och konkretiseras.

Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att Högskoleverket till regeringen föreslår att inte ge Stockholms musikpedagogiska institut tillstånd att utfärda högskoleexamen i danspedagogik.

De sakkunniga

Cecilia Björklund Dahlgren Anne Margrete Fiskvik